

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Філія ДВНЗ «УжНУ» у м. Львів**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»,

В.І. Смоланка

КОНЦЕПЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)
РІВЕНЬ**

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – БАКАЛАВР

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ - 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ – 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Галузь знань	01 «Освіта / Педагогіка»
Код та найменування спеціальності	012 «Дошкільна освіта»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітня кваліфікація	Бакалавр дошкільної освіти
Професійна кваліфікація	Вихователь дітей раннього і дошкільного віку.
Спеціалізація	Відсутня
Освітня програма	«Дошкільна освіта»
Форма навчання	Денна
Загальний обсяг у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та строк навчання	240 кредитів ЄКТС
Професійні стандарти	Відсутні
Термін навчання	3 роки 10 місяців.
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання	повна загальна середня освіта.
Академічні права випускників	Можливе продовження освіти за ступенем вищої освіти «магістр» за спеціальністю 012 Дошкільна освіта або за іншими спорідненими спеціальностями. Набуття кваліфікації за іншими предметними спеціалізаціями в системі післядипломної освіти.
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	<p>Об'єкти вивчення та / або діяльності – дошкільне дитинство, дошкільна педагогіка (дошкільна спеціальна педагогіка), гармонізація розвитку дитини, організація та забезпечення життєдіяльності дітей в дошкільних закладах вищої освіти різного типу і сім'ї з дітьми від першого до сьомого років життя.</p> <p>Цілі навчання – підготовка фахівців до розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку в закладах системи освіти і сім'ї.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області базується:</p> <p>на поняттях – дошкільна освіта, виховання у дошкільному віці, навчання в дошкільному закладі вищої освіти, розвиток дітей дошкільного віку, дошкільна педагогіка (дошкільна спеціальна педагогіка); провідний вид діяльності дітей дошкільного віку;</p> <p>на концепціях суб'єкт-суб'єктної взаємодії, єдності свідомості, особистості і діяльності у розвитку дитини, єдності пізнання і спілкування, розвивальної</p>

	<p>освіти, формування розумових дій, виховуючого навчання, зони найближчого розвитку дитини, гри як провідного виду діяльності дитини; на принципах гуманістичності, системності, культурологічності, індивідуальної диференційованості, особистісної орієнтованості, діяльності, перспективності, наступності щодо освіти і розвитку дітей дошкільного віку; технологіях творчого, здоров'язбережувального, розумового, мовленнєвого, морального, естетичного, сімейного, соціально-комунікативно спрямованого навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, організації ігрової і освітньої діяльності із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних і мультимедійних засобів. Методи – словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, ігрові, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, евристичні, дослідницькі, індуктивні, дедуктивні. Методики – методики дошкільної освіти (за видами діяльності дітей дошкільного віку). Технології – здоров'язбережувальні, інформаційно-комунікаційні, ігрові, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, виховного спрямування, особистісно орієнтовані, діяльнісні, диференційованого навчання.</p>
<p>Основний фокус концепції та спеціалізації</p>	<p>Спеціальна освіта в галузі педагогіки та психології в системі дошкільної освіти. Акцент на формування здатності здійснювати інноваційну діяльність у дошкільній освіті, дошкільній педагогіці (дошкільній спеціальній педагогіці) та при викладанні педагогічних дисциплін у вищій школі.</p>

Особливості концепції	Інтеграція фахової підготовки в галузі дошкільної освіти, спеціальної освіти та практичної психології в галузі освіти. Концепція базується на сучасних знаннях галузевого законодавства та нормативно-інструктивних матеріалів у сфері дошкільної освіти; сучасних уявленнях про тенденції, закономірності розвитку дошкільної педагогіки, спеціальної освіти та практичної психології.
-----------------------	---

Особливістю освітнього процесу за спеціальністю «Дошкільна освіта» є те, що це багатокomпонентна система, що містить у собі безліч суперечностей, характеристик, функцій, рушійних сил, законів, закономірностей, принципів, що характеризує його як складну, відкриту і динамічну систему; спеціально організована взаємодія педагогів і вихованців, зміст освіти, що реалізується із застосуванням певних засобів і методів навчання та виховання, спрямованого на задоволення вимог суспільства і самої особистості.

Під час організації освітнього процесу враховуються досягнення психологічної і педагогічної науки, використовуються інноваційні педагогічні технології, що забезпечують індивідуальну освітню траєкторію розвитку кожної дитини і її готовність до переходу на нову ступінь розвитку. При цьому важливим є розширення арсеналу необхідних для подальшого життя та навчання у школі уявлень, знань, вмінь та навичок, становлення передумов учбово-пізнавальної діяльності дітей.

Студенти спеціальності «Дошкільна освіта» вивчають такі дисципліни як: Основи медичних знань та охорони здоров'я; Професійне іншомовне спілкування; Психологія сімейного консультування; Психолого-педагогічні засади міжособистісного спілкування; Основи педагогіки; Теорія виховання; Педагогіка дошкільна; Педагогічна психологія; Вікова психологія; Загальна психологія; Анатомія і фізіологія з основами генетики; Теорія та методика екологічної освіти дітей дошкільного віку; Теорія та методика співпраці з родинами; Методика ознайомлення з соціальною дійсністю; Методика навчання літературного читання; Художня праця з основами дизайну; Комп'ютерні технології в роботі з дітьми; Основи педагогічних досліджень; Дошкільна лінгводидактика; Основи соціальної педагогіки; Психологія дитяча; Основи вікової і педагогічної психології; Основи гендерної психології; Основи психодіагностики; Історія дошкільної педагогіки; Педіатрія; Основи дефектології; Основи інклюзивної педагогіки; Педагогічна майстерність; Психологічна служба в закладах освіти; Інклюзивна освіта; Дитяча література; Психологічне консультування; Робота з дітьми-сиротами і позбавленими батьківського піклування; Психологічна служба в закладах освіти; Основи дефектології та логопедії; Психодіагностика та корекція.

Практику майбутні фахівці в сфері дошкільної освіти проходять в провідних дошкільних закладах вищої освіти.

II. ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Інтегральна компетентність	(ІК-1). Здатність самостійно і комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку із застосуванням теорії і методики дошкільної освіти в типових і невизначених умовах системи дошкільної освіти.
Загальні компетентності	
ЗК1.	Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення.
ЗК2.	Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК3.	Здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій.
ЗК4.	Здатність приймати рішення і діяти відповідно до морально-етичних і правових норм.
ЗК5.	Здатність до вільного спілкування і співпраці державною та рідною мовами (усно і письмово).
ЗК6.	Здатність до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК7.	Здатність до забезпечення безпеки діяльності власної та інших учасників освітнього процесу.
ЗК8.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК9.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК10.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК11.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК12.	Здатність до адаптації та дії в різних ситуаціях.
Професійні (фахові) компетентності	
ПК1.	Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага, допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій).
ПК2.	Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку.
ПК3.	Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості (Я дитини і його місце в довкіллі).
ПК4.	Здатність до навчання дітей раннього і дошкільного віку рідної і української (державної) мов.
ПК5.	Здатність до навчання дітей раннього і дошкільного віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.
ПК6.	Здатність до національно-патріотичного виховання дітей

	раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів).
ПК7.	Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі і довкіллі.
ПК8.	Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності у різних видах мистецтва (образотворче, музичне, театральне).
ПК9.	Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності, а також навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.
ПК10.	Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.
ПК11.	Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їхніх можливостей (інклюзивна освіта).
ПК12.	Здатність до здійснення цілеспрямованої діяльності з проектування педагогічного процесу та окремих його складових відповідно до цілей, задач освіти та розробки організаційної й навчально-методичної документації.
ПК13.	Здатність визначати рівень особистісного і професійного розвитку: вивчати діючі методи управління при вирішенні освітянських задач і виявляти можливості підвищення ефективності навчально-виховної діяльності.
ПК14.	Здатність до забезпечення життєдіяльності дітей на основі передових методик і технологій педагогічної діяльності.
ПК15.	Здатність використовувати педагогічно доцільні форми роботи з батьками на основі диференційованого підходу до різних типів сім'ї.
ПК16.	Здатність проводити психолого-педагогічні обстеження з метою вивчення індивідуально-особистісних особливостей дітей, їх психологічної готовності до навчання в школі, відповідності до вікових норм та виявлення мовних порушень та патологій.
ПК17.	Здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички застосування комунікативних технологій, ораторського мистецтва та риторичної комунікації для здійснення ділових комунікацій у професійній сфері.
ПК18.	Здатність до засвоєння передового досвіду, нових педагогічних технологій.

III. НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

ПРОФЕСІЙНІ ДЕКЛАРАТИВНІ І ПРОЦЕДУРНІ ЗНАННЯ	
1.1.	Розуміти і визначати соціально-культурні передумови дошкільної освіти (педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби); знаходити типові ознаки і специфіку процесів виховання, навчання, освіти і розвитку дітей у ранньому і дошкільному віці.
1.2.	Розуміти, описувати і аналізувати явища з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять і категорій.
1.3.	Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку в нормі, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими потребами.
1.4.	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання у розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
1.5.	Інтерпретувати зміст і вимоги БКДО та варіативних програм дошкільної освіти, рекомендованих МОН України, обирати адекватні методики для їх забезпечення.
1.6.	Обирати і застосовувати алгоритм професійних дій для організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах ДЗО і сім'ї.
1.7.	Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами; організовувати роботу з батьками та іншими суб'єктами освітнього процесу.
1.8.	Планувати освітньо-виховну роботу з урахуванням вікових і індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності.

ПРОФЕСІЙНІ ВМІННЯ І НАВИЧКИ	
2.1.	Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітньо-виховний процес ДЗО.
2.2.	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю, керуючись психолого-педагогічними принципами організації освітнього процесу в системі дошкільної вищої освіти при реалізації завдань виховання, цілями навчання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку в ДЗО і сім'ї.
2.3.	Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

2.4.	Володіти вміннями і навичками, необхідними для реалізації Базового компонента дошкільної освіти та чинних освітніх програм; визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної вищої освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.
2.5.	Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей (психологів, соціальних педагогів, логопедів, учителів, лікарів, фізичних реабілітологів тощо), батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного гармонійного розвитку дітей.
2.6.	Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
2.7.	Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.
2.8.	Знаходити інформацію та самостійно аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини; визначати критерії і показники психічного й психофізичного розвитку дітей на різних етапах раннього та дошкільного віку; враховувати отримані дані при виборі методик і технологій навчання і виховання, визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку; розробляти ефективні індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього та дошкільного віку.
2.9.	Вміти використовувати сучасні кваліметричні методики діагностування дітей дошкільного віку: обдарованих дітей, дітей, які розвиваються в нормі, дітей з особливими потребами; оцінювати особистісні досягнення кожної дитини; враховувати індивідуальні відмінності дітей та розробляти дитиноцентричні творчо-розвивальні, освітньо-розвивальні, корекційно-розвивальні та інші адресно спрямовані технології і методики.
2.10.	Застосовувати весь спектр психолого-педагогічних заходів, засобів і педагогічних впливів для реалізації завдань національного, духовного, фізичного, морального, розумового, правового, трудового, екологічного, економічного, гендерного, статевого, міжкультурного, естетичного виховання дітей раннього і дошкільного віку.
2.11.	Впроваджувати перспективні розвивальні та інформаційно-комунікаційні технології виховання і навчання в освітньому процесі дошкільного закладу вищої освіти, передбачати їх освітній ефект та оцінювати досягнуту результативність.
2.12.	Добирати оптимальні методи та ефективні форми і різноманітні засоби педагогічного впливу на дітей у процесі їхнього виховання, навчання і розвитку та в конкретних ситуаціях суб'єкт-суб'єктної взаємодії вихователя з дітьми.
2.13.	Здійснювати різні види планування в дошкільному закладі вищої освіти; добирати доцільні для реалізації завдань дошкільної освіти форми планів

	та розробляти конспекти різних форм освітньої діяльності з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей дітей, провідних чинників розвитку, основних принципів дошкільної освіти та вимог до навчання й виховання дітей раннього і дошкільного віку.
2.14.	Володіти технологіями дошкільної інклюзивної освіти; вміти організувати групове й індивідуальне навчання і виховання дітей з особливими потребами.
2.15.	Оцінювати власну діяльність з позицій культурно-історичної, екологічної, духовної, морально-естетичної, педагогічної цінності.

IV. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньої програми спеціальності 012 Дошкільна освіта проводиться у формі кваліфікаційного іспиту та захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр дошкільної освіти. Захист кваліфікаційної роботи відбувається як публічна презентація.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Захист кваліфікаційної роботи відбувається як публічна презентація.
Вимоги до кваліфікаційного іспиту	Кваліфікаційний іспит є комплексною перевіркою рівня відповідності компетентностей випускників освітньому стандарту спеціальності 012 Дошкільна освіта. Проводиться в усній формі.

V. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Види контролю: за рівнями: самоконтроль, контроль на рівні викладача, контроль на рівні завідувача кафедри, контроль на рівні деканату, контроль на рівні ректорату, державний контроль; за терміном проведення: оперативний (вхідний, поточний, проміжний, підсумковий) та відтермінований;

Форми контролю: усне та письмове опитування, тестовий, презентація наукової, творчої роботи, захист бакалаврської роботи; заліки, екзамени.
Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за чотирибальною шкалою – 4-бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); 2-рівнева національна шкала (зараховано/незараховано); 100-бальна; шкала ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

